

Täysistunto

Tiistai 3.4.2018 klo 14.00—16.34

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 7/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.02 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Joudun varmaankin pyytämään kohta uuden puheenvuoron esittääkseni sen lausuman, jonka olemme tässä aikeissa esittää tähän hallituksen sinänsä monella tavalla ansiokkaaseen mietintöön. On kuitenkin niin, että on ongelmallista, että verojärjestelmä on se väylä, joka joustaa silloin, kun eri eturyhmien etuja täytyy ajaa. Tässäkin tapauksessa on selvää, että näitä satovahinkoja ei voitu korvata muulla tavalla kuin verojärjestelmään puuttumalla. Tämä johtaa siihen, mikä on ylipääntäänkin tämän hallituksen toimintalinja, että verojärjestelmä on se, jonka pohjaa ja tiiviyttä ollaan aina valmiita kyseenalaistamaan. Siitä syystä on tehtävä ehdottoman selväksi, että tämä järjestely on kertaluontoinen, ja toivonkin, että tässä keskustelussa edustajat vahvistavat sen, että enää koskaan ei ole tarkoitus tätä samaa menettelyä käyttää.

14.03 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tulen myös myöhemmin kannattamaan omassa puheenvuorossani esitystä, minkä edustaja Harakka tekee. Mehän olemme keskustelleet tästä asiasta moneen kertaan ja olemme myös sosiaalidemokraatteina ilmaisseet tukemme sille, että tällaisessa poikkeuksellisessa tilanteessa meidän on huomattava, että vahinkoja on syntynyt, ja näitä vahinkoja tulee inhimillisyyden nimissä korvata. Olemme pitäneet ongelmallisena sitä, että tämä korvaustapa menee nyt kevyen polttoaineen verohelpotuksen kautta, jolloin tietenkään se ei ole ympäristöllisesti ja ilmastollisesti paras ratkaisu. Toisaalta olemme kiinnittäneet huomiota juuri tähän, että jatkossa on oltava varmuus siitä, että tämä järjestely tällaisenaan on kertaluonteinen, ja tulisi löytää toisenlaisia keinoja.

Tässähän ongelmaksi nousi muun muassa uusiutuvien energialähteiden asema kuivreissa, jolloin käy niin, että välttämättä tämä tuki ei sitten tule kaikille niille, jotka oikeasti menetyksiä ovat kärsineet. Tässä tapauksessa kärsimään joutuvat ne, jotka käyttävät uusiutuvia energialähteitä. Ja siksi olemme esittämässä tähän lausumaa — hyväksymässä esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

tyksen tietenkin, mutta lausuman puolesta toivomme — että eduskunta voisi antaa tukeaan sille, että etsisimme tälle asialle jatkossa tarkoituksenmukaisia järjestelmiä.

14.05 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka tuossa edustaja Viitanen hivenen pehmenteli edustaja Harakan puheenvuoroa, niin täytyy kyllä ihmetellä sitä, onko SDP:llä synnyinperäinen vastustus kotimaisen ruuantuotannon kannattavuutta kohtaan ja myös sitä kohtaan, että pidetään huolta siitä, kun tulee tällainen poikkeuksellinen ahdinkotilanne, mikä maataloudessa tuli viime syksynä, että edes jollain tavalla pyritään kompensoimaan niitä kustannuksia, jotka aiheutuivat kuivauskustannuksina ja energiakustannuksina.

Minä toivon — kun täällä Harakka sanoi, että tämä on viimeinen kerta — että SDP:n johdolla vakuutetaan, että te olette tukemassa suomalaisen omavaraisen ruuantuotannon toimintaedellytyksiä. Oletteko valmiita siihen, että meillä pystytään jatkossakin turvaamaan ja tuottamaan puhtaita elintarvikkeita suomalaisille, vai oletteko kaunainen puolue, joka aina, kun pystyy iskemään maataloutta, iskee ja käyttää tilaisuutta hyväkseen? [Timo Harakka pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Harakka, myönnän vastauspuheenvuorot pyyntöjärjestyksessä.

14.06 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Harakka, viime hallituskaudella, teidän valtiovarainministerikautenanne, poistettiin satovahinkolaki, jolla olisi voinut maksaa korvauksia kriisissä oleville viljelijöille suoraan. Teidän vuoksenne se on poistettu. Ja nyt te haluatte, kun viljelijät ovat nöyryytettyinä maassa, vielä polkea heitä syvemmälle sinne. En ymmärrä, eikö teille merkitse se, että elintarvikkeketju työllistää lähes 300 000 ihmistä. Siellä monet osaavat kädet saavat töitä, mutta eivät saa, jos sitä alkutuotantoa ei ole. Ja, edustaja Harakka, te olitte vastustamassa sitä, että Mäkerään lisättäisiin rahoja, joilla sitä uusiutuvaa pystytettäisiin kuivureissa jatkossa käyttämään.

14.07 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä on käyty muutamana kerran keskustelua tässä salissa, mutta kiteytän vielä kerran meidän ajatukset asiasta: Maataloudenharjoittajia voi ja pitääkin tukea. Me emme vastusta tätä satovahinkojen kompensointia vaan sitä tapaa, millä tämä tehdään.

Tässä on muutama pointti, miksi tämä on väärä tapa: Yksi on se, että fossiilisten energialähteiden käyttö lisää ilmaston lämpenemistä. On kestäväntä kompensoida ilmaston lämpenemisestä aiheutuvia satovahinkoja entisestään fossiilisten energialähteiden käytöllä. Toinen asia on se, että tämä tuki ei kohdennu tarkoituksenmukaisesti. Kolmas on se, että tämä ei ota huomioon ympäristöystävällisiä tapoja käyttäviä. Ja neljäs on se, että tämä luo ennakkotapauksen. [Puhemies koputtaa]

Tästä voin puhua vielä lisää omassa puheenvuorossani.

14.08 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ole kulunut kuin noin puolitoista vuotta siitä, kun eduskunnassa kävimme laajaa keskustelua KD:n jättämästä välikysymyksestä koskien maataloutta. Silloin koko sali oli yksimielinen siitä, että Suomen maatalous oli kriisissä ja tarvitsi lisää tukea. Tämän jälkeen on tapahtunut sitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

viimekesäinen ja -syksyinen iso satovahinko, ja sen takia tämä kertaluonteinen satovahinkojen korvaus on hyvin perusteltua. KD kannatti tätä myöskin valiokuntakäsittelyssä.

Tämän tuen perusteena ovat, niin kuin sanoin, syksyn poikkeuksellisen vaikeat korjuuolosuhteet ja niistä aiheutuneet, lisääntyneet kone- ja viljankuivauskustannukset. Ja on hyvä muistaa, että traktorit Suomessa eivät vieläkaan toimi hakkeella vaan siinä tarvitaan fossiilista polttoöljyä.

14.09 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä mietinnössä on todettu, että tämän pitäisi olla vähän niin kuin laitimmainen kerta, ja tämä on tällä tavalla kertaluonteinen, hätäpäissään tehty ratkaisu.

Sinällään ongelma on ollut todellinen, mutta ei se sitä tarkoita, että millä tahansa menettelyllä siihen ongelmaan pitää vastata, vaan menettelyn pitää kestää päivänvalo ja periaatteet niin ympäristön kannalta kuin kohdentumisenkin kannalta. Mitä järkeä on luoda malli, jossa annetaan tukea sellaisille, joille ei ole vahinkoja tapahtunut, ja ollaan antamatta tukea sellaisille, joille vahinkoja on tapahtunut?

Elikkä tämä kohdentuminen on selkeä ongelma tämän huonon ympäristöohjaavuuden lisäksi. Kyllä tämä kritiikin paikka on selvästi, ja valiokunta on myöskin hallituspuolueiden äänin tähän mietintöön tämän kritiikin kirjoittanut.

14.10 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä keskustan edustajat tässä ovat nyt joutuneet pinnistämään mielikuvituksensa äärimmilleen moittiaakseen meitä siitä, että me olemme täsmälleen samaa mieltä. Me kannatamme tätä satovahinkojen korvaamista esitetyssä laajuudessa ja esitetyllä tavalla, kuten jokainen tässä salissa tietää, vaikka teeskentelee toisin. Mikäs siinä, se on ihan sallittua.

Mutta, kuten edustaja Uotila sanoi, valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että tämä ei ole kestävä tapa. Ja me olemme yhtä lailla kuin koko tämä sali huolissamme siitä, mikä on suomalaisen maatalouden tulevaisuus ilmastonmuutoksen ääriolosuhteissa. Silloin on löydettävä pysyvä keino, koska EU Suomelta kielsi sen aikaisemman tavan toimia ja tämä vakuumuspohjainen menettely ei ole toiminut. Siksi valiokunta, joka ei todellakaan teeskentele olevansa maatalouden asiantuntijavaluokunta, kuitenkin rohkenee toivoa, että löytyisi pysyvä tapa huolehtia siitä, että nämä tulevat satovahingot [Puhemies koputtaa] korvataan kestävämmällä tavalla.

14.11 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrän, että vihreät suhtautuvat tähän nihkeästi. Hehän luulevat, että sähkö tulee pistorasiasta ja maito tulee purkista ja leipä uunista, [Välihuutoja vasemmalta] mutta tähän tarvitaan kyllä vielä suomalaista ruuantuotantoakin, että se maito sinne purkkiin saadaan.

Minun mielestäni silloin, kun tällaiset ongelmat eivät ole kiinni itse maanviljelijästä vaan poikkeuksellisista sääolosuhteista, on oikeus ja kohtuus, että me etsimme keinon, jolla voimme kohdentaa EU-lainsäädännön mukaisesti ja sen ehtojen puitteissa tukea näille suomalaisen ruuan tuottajille. Suomalainen ruoka työllistää paljon, se on hyvää, se on tutkitusti myös puhdasta, ja silloin on tärkeää, että me huolehdimme siitä, että Suomessa tuotetaan ruokaa myös tulevaisuudessa. Ja niin kuin tässä esitetään, jatkoa varten tulee etsiä vielä tehokkaampia keinoja, miten voimme vastata näihin haasteisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

14.12 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todella tässä lakiehdotuksessahan ei ole varsinaista vastalauseita, ja se on hyvä asia. Mikä tässä on ongelma, on se, että tuen määrä on riittämätön ja se tulee liian myöhään. Tässä ei ole löytynyt nopeampaa tapaa toimia.

Mutta todella, niin kuin tässä todettiin, meidän ruokastrategiassa pitää ruveta miettimään näitä ilmastoriskejä. Ilmastomuutos näkyy jo pirtin ikkunasta, se on fakta. Me näimme ehkä jo viime syksynä osin sitä ilmiötä, että sateet lisääntyvät, eli riskit kasvavat ei yksin Suomessa vaan globaalisti, Euroopassa, ja silloin meillä pitää olla tae siitä, että viljelijät saavat kohtuullisen korvauksen, koska ei tule nuoria viljelijöitä alalle, ellei siinä ole myöskin kannattavuuden näkymä tulevaisuuteen. Tässä mielessä tämä vaatii jatkotyöskentelyä, koska nykytilanne ei ole tyydyttävä.

14.13 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Rantakankaan tuhtumus oli kyllä erittäin näyttävää, mutta täytyy sanoa, että kirves kajahti pahemman kerran kiveen. Ei täällä kukaan ole ollut eri mieltä siitä, ettei tukea pidä antaa, edustaja Rantakangas. Jos luette sen valiokunnan mietinnön, niin sehän on tältä osin yksimielinen. Sehän on yksimielinen. [Pia Viitanen: Vihreiltä on vastalause mutta meiltä ei!] Ja nyt te paheksutte äänekkäästi sitä, että täällä edustaja Harakka sanoo, että tämän tuen on oltava kertaluonteinen. Haluan kuitenkin huomauttaa, että tämä valiokunta esittää yksimielisesti keskustalaiset jäsenet mukaan lukien, että valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että korvaus on kertaluonteinen. Nämä raskaat moitteet eivät siis tule tänne, vaan ne kohdistuvat teidän keskustalaisiin kollegoihinne tässä valiokunnassa.

Fossiilisten polttoaineiden tukeminen on älytöntä hommaa, sitä ei pitäisi enää tehdä. Pitäisi ottaa huomioon niitakin viljelijöitä, jotka ovat satsanneet uusiutuviin. Siitä tämä huoli lähtee.

14.14 **Antti Rantakangas kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on tärkeää, että kun tulee tällainen ahdinko kuin viime syksynä tuli, niin myöskin valtiovalta lähtee pieneltä osaltaan kompensoimaan niitä menetyksiä. Tämähän on vain pieneltä osaltaan kompensatio niihin kustannuksiin, joita syntyy, ja niihin tappioihin. [Välihuutoja vasemmalta] Ennen kuin sanotaan, että tämä on nyt ainutkertainen viimeinen kerta, niin pitäähän olla korvaava järjestelmä olemassa. Nyt on tärkeää kuulla myöskin opposition suunnalta, että te olette kannattamassa sitä, että luodaan tänne maatalouden turvaksi näitten säävaihteluihin ja sään aiheuttamien katastrofien osalta järjestelmä, johon jokainen suomalainen veronmaksaja osallistuu: ei niin kuin esimerkiksi Venäjä-pakotteitten osalta, jolloin suomalainen talonpoika joutuu kantamaan päävastuun siitä, että pakotteet, vastapakotteet merkitsevät sitä, että neljännes tuloista lähtee pois — ilman että yksikään viljelijä on voinut vaikuttaa tähän katastrofiin, mikä on olemassa.

Eli jos te olette tukemassa tätä uuden järjestelmän rakentamista ennen kuin sanotaan, että tämä on piste ja loppu, niin silloin on kaikki hyvin. Edustaja Heinäluoma, arvostan tätä teidän tukeanne keskustalaiselle, suomalaisen ruuantuotannon turvaavalle politiikalle. [Välihuutoja vasemmalta — Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kun edustajat noin aktiivisesti nimeltä toisiaan puhuttelevat, sallin vielä vastauspuheenvuoron edustaja Heinäluomalle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

14.15 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Rantakangas selvästikin aloitti perääntymisen tässä kritiikissään mutta tekee sen aika loivaliikkeisesti. Vielä kerran: Eihän tästä olla eri mieltä, että pitää korvata näitä satovahinkoja. Kysymys on vain siitä, millä tavalla se tehdään — millä tavalla se tehdään. Ja nyt valiokunta ihan viisaasti yksimielisesti sanoo, että tämän pitää olla kertaluonteinen ja tätä ei saa jatkaa. [Antti Lindtman: Eikös Kalli johda sitä?] — Niin, se taitaa olla keskustan edustaja Kalli, joka on tämän valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja. [Antti Lindtman: Niin olikin, joo!]

Siis eikö voitaisi keskittyä siihen, että sen sijaan, että puhutaan siitä, pitääkö tukea, niin puhuttaisiin siitä, miten tuetaan. Ja siitä kun puhutaan, niin pitäisi aika nopeasti tulla se havainto, että ei tueta, hyvät kollegat, enää fossiilisten polttoaineiden käyttöä, joka aiheuttaa ilmaston lämpenemistä, joka on täysin väärä signaali ja joka lisäksi tarkoittaa sitä, että ne, jotka ovat satsanneet uusiutuviin maataloudessa, joutuvat kärsimään, koska eivät saa tätä tukea satovahinkoihin.

Edustaja Rantakangas, ottakaa vielä yksi puheenvuoro ja sanokaa, että olin väärässä ja pyydän edustaja Harakalta anteeksi. [Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Rantakankaalle ei myönnetä tässä vaiheessa enää vastauspuheenvuoroa.

14.17 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinäluoma kyllä oikein juuri äsken kuvasi tuon asian. Minun mielestäni on epäviisasta ja epähienoa tehdä politiikkaa tästä yhteisestä ja yhdennäköisyydestä, mitä tähän liittyy.

Edustaja Rantakangas ja edustaja Kalmari, te syyllistytte politikointiin ja haluatte itsellenne jotakin hyvää tästä, niin kuin te olisitte esitaistelijoita ja olisitte halunneet vielä enemmän, mutta olette kuitenkin nyt yhteisesti tämän mietinnön takana. Kannattaa katsoa pikkusen peiliin.

Ja edustaja Heinonen, te taidatte olla eduskunnan ainoa kansanedustaja, joka hakee vielä tinkimaitoa maatilalta. Kyllä se maito todellakin tulee purkista ja sähkö tulee töpselistä. Se on niin kuin nykypäivää. En tiedä, poljetteko kuntopyörällä teillä television käyntiin vai mitä teette, mutta joka tapauksessa kannattaa pohtia, mitä täällä lausuu. Että kyllä se maito oikeasti tulee purkista. [Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Kalmarin nimi tässä mainittiin, ja edustaja Kalmari, teillä vastauspuheenvuoro.

14.18 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinäluoma totesi, että fossiilisten polttoaineitten tukeminen on älytöntä hommaa. Minä toivon, että jokaisessa kunnassa, missä SDP:n edustajat ovat valtuutettuina, lopetetaan kivihiilen tukeminen fossiilisena polttoaineena. Te voitte tehdä sen päätöksen näppärästi omista kotikaupungeissanne. [Kokoomuksen ryhmästä: Helsingissä!] Mielestäni on ihan älytöntä, että Helsingin niin isolta osin tällä hetkellä lämpenee yhteiskunnan tukemalla kivihiilellä.

Mutta mitä siihen tulee, miten jatkossa — kun SDP:n Heinäluoma poisti satovahinkolain — sitten voisimme tällaisissa tilanteissa auttaa. Tähän ollaan jo EU:n päässä neuvottelemassa esimerkiksi lainajärjestelyihin mahdollisuuksia ja myöskin uudentyyppiseen sa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

tovahinkolakiin suunnittelemassa vakuutus pohjaista korvausjärjestelmää, [Puhemies ko-
puttaa] johon osallistuisivat myös viljelijät.

14.19 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietin-
nön mukaan tämä tosiaan on kertaluontoinen korvaus, ja se edellyttää myös valtioneuvos-
toa tulevaisuudessa miettimään toisenlaisia ratkaisuja tämän suhteen, mutta minun mieles-
täni tässä salissa tästä asiasta on tehty aivan älytön kysymys — ei se tämän kokoinen oike-
astaan ole. Että jos tämä korvaus on 600 euroa per viljelijä ja jos ajatellaan, että reilusti yli
puolet, lähes kolme neljäsosaa siitä menee just nimenomaan traktoreitten ja koneitten polt-
toaineitten korvaamiseen, niin se osuus, mikä siellä kuivureissa on mennyt polttoaineisiin
tai muihin, on tosi pieni. Jos ajatellaan sitä kahtasataa, mikä siellä on, niin ne, jotka ovat in-
vestoineet näihin biopolttoainetta käyttäviin kuivureihin, ovat todennäköisesti paljon
isompia kuin keskimäärin ne maanviljelijät, jotka eivät ole pystyneet niihin investoimaan,
ja sen takia heille sen kaksisatasen korvaaminen ei ole niin iso asia kuin tämä keskustelu
täällä edellyttäisi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Verojaoston puheenjohtaja, edustaja
Kiviranta.

14.20 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maataloudella ei
ole vain näitä satovahinko-ongelmia, vaan yleensäkin taloudellisia, toimeentulo-ongel-
mia. Minusta tämä keskustelu, mitä täällä on hyvähenkisesti käyty, on sellainen, että se pi-
täisi hyödyntää laajemminkin maatalouden hyväksi. Täällä on suhtauduttu erittäin myön-
teisesti tähän keskimäärin 690 euron suuruiseen satovahinkokorvaukseen tilaa kohti, ja jos
sitten suhtaudutaan jatkossakin yhtä myönteisesti, niin kannattaa jo melkein sitten lähteä
yhteistyöhön vaikka parlamentaarisessa maatalouskomiteassa parantamaan maatalouden
asemaa.

14.21 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kiviranta
puuttui tärkeään asiaan: maatalouden tulokehitys on ollut miinusmerkkinen vuosia. Tä-
män vuoden tulo- ja menoarvio on miinusmerkkinen, eli hallitus leikkasi tältäkin vuodelta
maatalouden tukia. Tämä on tosiasia. [Eero Heinäluoma: Olisiko välikysymyksen paik-
ka?] Ja kun katsoo viime kesää, katovuosi: 150—200 miljoonaa tappiota viljelijöille. Nyt
hallitus viisaasti päätti kompensoida 25 miljoonaa euroa, mutta tämä mietinnössä oleva
ponsi vain asettaa kyseenalaiseksi sen, onko viisasta tukea kevyttä polttoöljyä, kun 20 pro-
senttia kuivaajista toimii hakkeella. Eikö olisi kuitenkin voitu ottaa myös hake tähän tu-
keen mukaan? Siihen perustuu tämä vastalause. Kaikki me olemme yksimielisiä siitä, että
on paikallaan tässä vaiheessa tukea maataloutta.

Ja mitä tulee sitten jatkoon, niin edustaja Rantakangas tietää, kun oli Unkarissa mukana,
että siellä oli rahastomalli. Eli viljelijät ja valtio osallistuvat tähän rahastoon, jonka kautta
korvataan näitä menetyksiä, jos niitä tulee.

14.22 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on kysymys sato-
vahingoista, ja ne ovat olleet massiiviset. Niitä pitää korvata. Myös sosiaalidemokraateil-
le, vihreille ja vasemmistoliitolle on varmaan tärkeää, että ruokaa tuotetaan Suomessa jat-
kossakin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

Tässä on nyt vähän sellainen vastakkainasettelun tuntuma maaseutu vastaan kaupunki, ja siitä meidän pitää kyllä päästä eroon. Perussuomalaiset ehdottivat vaihtoehtobudjetissaan 20 miljoonaa satovahinkovakuutukseen lisää, mutta se kaatui. Viljelijöiden määrä vähenee vuosi vuodelta. EU:ssa kun ollaan, niin on hyvin haasteellinen tilanne, kuinka meidän viljelijöidemme ja oman ruuantuotantomme käy jatkossa. Joten meidän kaikkien pitää taistella suomalaisen maatalouden puolesta.

14.23 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime syksynä nämä satovahingot olivat todella mittavia ja oli surullista katsella niitä lakoontuneita ja korjuukelvottomia viljapeltoja. Monien tilojen tilanne oli jo siinä vaiheessa erittäin vaikea, ja maanviljelijöiltä tuli viestejä, että he miettivät, pystyvätkö he ostamaan kevään siemenviljoja. Siinä mielessä tuntuu kummalliselta, että täällä on puolueita, jotka ovat valmiita jättämään hylkäysesityksen tämänkin kohdalta. [Välihuuto vasemmalta] — Lausumaesityksiä toki myöskin, mutta erityisen kummallisena pidän sitä, että joittenkin mielestä tätä kompensatiota ei tulisi tehdä. Ihmettelen, eikö todellakaan tässä salissa löydy yhteistä tukea sille, että meidän tulisi suomalaista maanviljelijää ja kotimaista elintarviketuotantoa olla tätä kautta tukemassa.

Itselleni oli epäselvää se, onko tieto tästä tuesta tullut tarpeeksi ajoissa maanviljelijöille. Ja meille kyllä ministeri vakuutti, että tieto on verottajan kautta lähetetty hyvissä ajoin. Toivotaan, että hakemukset ovat myöskin sitä myöden tehty.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat! Olen tässä vaiheessa merkinnyt vastauspuheenvuorot vielä seuraaville edustajille: edustajat Viitanen, Hautala, Yanar, Heinäluoma, Eestilä, Kalli ja Uotila, ja näillä kaiketi mennään. — Edustaja Viitanen, teillä vastauspuheenvuoro.

14.24 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan selvyuden vuoksi: SDP kannattaa tätä esitystä. Esitämme lausumaa, joka vahvistaa niitä viestejä, mitä koko valiokunta yksimielisesti on lähettänyt tuen kertaluonteisuudesta, korvaavan tavan kehittämisestä ja huolesta tästä uusiutuvan energialähteen käytöstä.

Jos edustaja Rantakangas malttaisi lukea nämä asiakirjat tai edes ne ponnet, mitä esitetään, [Eero Heinäluoma: Ei ehdi, kiire!] niin täällä SDP esittää, että ”ryhtyy välittömästi valmistelevaan satovahinkojen korvaamisen mallia, joka korvaa kertaluonteiseksi tarkoitettua menettelyä” valtiovarainvaliokunnan ja maatalousvaliokunnan mietintöjen mukaisesti. Eli te puhuitte täsmälleen samasta tarpeesta, mitä me esitämme tässä, joten teen sen johtopäätöksen, että tullette äänestämään tämän lausuman puolesta, koska tässä lausumassa edellytetään juuri sitä, mitä te äsken itse edellytitte tapahtuvan. Eli toivon, että edustaja Rantakangas sitten, kun äänestys tulee, äänestää tämän SDP:n lausuman mukaan, koska se on [Puhemies koputtaa] täsmälleen sama asia, mitä te itse äsken vaaditte.

14.25 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten kaikki tiedämme, viime vuosi oli poikkeuksellinen vuosi, ja sen johdosta kertaluonteisen tuen myöntäminen oli täysin perusteltua. Tämä valittu konsti elikkä valmisteveron palauttaminen kohtelee mielestäni varsin tasapuolisesti viljelijöitä, koska siellä on niin traktoreiden, puimureiden kuin kuivauspolttoaineidenkin hankinta ollut tarpeellista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

On tarpeellista, että me pohdimme jatkossa sitä, mikä on se satovahinkojärjestelmä. Nykyiset vakuutusjärjestelmät eivät palvele riittävässä määrin, vaan on mietittävä muita vaihtoehtoja. Siinä mielessä tällainen rahastomalli olisi hyvin perusteltua. Esimerkiksi jos valtio laittaa 10 miljoonaa ja viljelijät 10 miljoonaa, on vuodessa 20 miljoonaa kartutettu rahastoa, ja jos esimerkiksi 4—5 vuoden välein on satovahinkoja tulossa, niin 80—100 miljoonaa olisi silloin jo rahastossa varoja korvata, ja viime vuoden vahingot olivat 100—150 miljoonan [Puhemies koputtaa] euron välillä.

14.26 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisi toki hyvä kuulla hallituspuolueiden edustajilta argumentteja sen sijaan, että maalaatte kauhukuvia meidän näkemyksistämme. Ollaan sanottu, että tämä tukitapa ei ole oikein. Sen sanoo myös hallituksen esityksen muutama kohta. Siinä sanotaan esimerkiksi, että tämä tuki ei kohdennu tarkoituksenmukaisesti. Tämä on ihan hallituksen esityksen oma kirjoitus. Lisäksi tässä puhutaan juuri tästä ennakkotapausluonteesta. Se, että myönnetään tällä kertaa, ei tarkoita sitä, että mahdollisissa samankaltaisissa tilanteissa tämä tuki myönnettäisiin, ja sanotaan, että tällainen vaara on olemassa.

Kolmas kohta on toki tämä fossiilinen näkökulma. Tämä ei sovi meidän ilmastotavoitteillemme. Tämä tuki ei ole hyvä tuki tässä mielessä. Lisäksi ne harjoittajat, jotka käyttävät ympäristöystävällisempiä tapoja, eivät saa korvausta.

Näihin argumentteihin, jos vastaatte, olisin kiitollinen. Näihin ei ole nyt monen kerran perusteella vastattu. Maalaatte kauhukuvia. Vastatkaa näihin argumentteihin.

14.28 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tämä satovahinkoasian korvaus on varmaan tullut tässä huolella käsiteltyä, ja selvästi näkyy, että eduskunnassa on vahva tahto, että näissä poikkeusolosuhteissa tullaan vastaan, ja viljelijöille on tarve antaa korvaus. Toivoisin, että eduskunta voisi olla yksimielisesti tämän valtiokunnan perusehdotuksen takana, ja niin kuin edustaja Viitanen täällä viittasi, sitähän tämä edustaja Harakan tuleva lausuma tulee korostamaan, että tämä järjestelmä kaipaa selkiintymistä ja parantamista, jotta ei jouduta semmoiseen tilanteeseen, että hyvässä tarkoituksessa viljelijöiden auttamiseksi tehdään huonoa tukipolitiikkaa eli edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Tänä päivänä, kun me tiedämme, mitkä riskit ilmaston lämpenemisestä on ja kuinka paljon joudumme maksamaan kaikkialla muualla päästöjen vähentämisestä, se ei ole järkevää politiikkaa.

Huomautan kuitenkin, edustajat Rantakangas ja Kalmari, että käsittääkseni te olette olleet hallituksessa jo kolme vuotta, eli sinä aikana on mahdollisuus tehdä uutta lainsäädäntöä. Sehän on hallituksen yksi tehtävä, tehdä esityksiä eduskunnalle [Puhemies koputtaa] lainsäädännöstä, eli jos tässä on korjattavaa, niin niitä esityksiä voi tehdä.

14.29 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ainakin minulle itselleni tämä hallituksen esitys edustaa oikeaa suuntaa, sillä tässähän on kysymyksessä maatalouden kulurakenteen pienentäminen. Ja jos olen oikein käsittänyt, niin elintarvikkeiden hinnat muodostuvat maailmanmarkkinoilla vähän eri tavalla kuin Suomen kulurakenne, ja suomalaisen maatalouden yksi suurimpia ongelmia on kova kulurakenne, ja silloin kun hallitus on lähtenyt tielle, että se alentaa kulurakennetta ja nimenomaan energia-puolella, niin linja on täysin oikea. Sen takia minä kiinnittäisinkin huomiota siihen, että tällä vuosikymmenellä viljelijöitten ja yrittäjien ja tietenkin myös muiden ihmisten laskut,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

sähkölaskut ja energialaskut, ovat nousseet aika paljon, ja yhtenä merkittävänä syynä siihen on Energiavirasto, joka nosti suurimman sallitun tuoton [Puhemies koputtaa] määrää kertaheitolla lähes tuplaksi, taitaa olla jotakin 6 prosenttia. Ja esimerkiksi Fingrid-kantaverkkoyhtiö — jota varmaan kaikki pitävät hyvänä, ja omistajat ovat tiedossa — on tällä vuosikymmenellä nostanut tariffeja vaatimattomat 100 prosenttia. [Puhemies koputtaa] Ehkä tässä salissa kannattaisi näistä asioista keskustella.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja tähän väliin edustaja Hoskonen, teillä vastauspuheenvuoro.

14.30 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että näistä asioista ja perusteista käydään hyvää keskustelua. Ihmetyttää vain sellainen kanta, että kun nyt puhutaan polttoaineveron palautuksesta maanviljelijöille tukalan tilanteen takia, niin sitten sillä ruvetaan viisastelemaan, että onko tämä nyt ilmastopolitiikkaa vai eikö tämä ole.

Ihmettelen edustaja Yanarin puheenvuoroa esimerkiksi maaseutua koskien, maanviljelijöiden traktoreissa käytettävän polttoaineen veronpalautuksesta. Se fossiilinen aine, mikä siellä palaa, se on sitä ilmastopolitiikkaa. Mutta te hyväksytte Suomen suurimman kivihii-
len jatkuvan käytön — ja teitte muuten viime vuonna uuden ennätyksen. Valtuutettu Yanarille vain lämpimät onnittelut siitä, että vihreät ajavat Helsingissä energiapolitiikkaa, teitte itsenäiselle Suomelle viime vuonna uuden ennätyksen kivihii-
len poltossa, lämpimät onnittelut. [Keskustan ryhmästä: Ohhoh! — Naurua — Kari Uotilan välihuuto] Tiedän sen, että se saattaa käydä vähän verikavioon, niin kuin sanonta kuuluu, mutta se koira älähtää, mihin kalikka kalahtaa.

Tärkeää tässä olisi kuitenkin se, että tukisimme suomalaisten omien energialähteiden käyttöä yhä enemmän ja fossiilinen jäisi [Puhemies koputtaa] sitä kautta sivuun.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä viimeiset vastauspuheenvuorot: edustaja Uotila ja sitten valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Kalli.

14.31 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy nyt muistaa, että satovahinkoja on tapahtunut ja ne on arvioitu 100—150 miljoonan suuruiseksi. Hallitus kolmannessa lisätalousarviossa päätti tähän hätään tulla 25 miljoonalla. Onko se riittävä, sitä sopii kysyä.

No, sitten se toteuttamistapa oli sellainen, että jätetään ulos siitä ne, jotka käyttävät kotimaisia polttoaineita, vaikka haketta, kuivaamiseen. Onko keskusta todella sitä mieltä, että kun hädässä olevia autetaan, niin ei auteta niitä, jotka käyttävät kotimaista polttoainetta, puuhaketta viljan kuivaamiseen? Ei ole kovin oikeudenmukaista ainakaan vasemmistoliiton mielestä. Se, että vasemmistoliitto ja vihreät ovat tehneet vastalauseen, jossa esittävät tämän huonosti kohdennetun ympäristöpolitiikan vastaisen ja riittämättömän ehdotuksen hylkäämistä ja sen korvaamista paremmalla, on minusta hyvä ehdotus. Kaipaatteko parempaa mallia? Ette nähtävästi kaipa. Me kaipaamme.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Kalli.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

14.33 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnan mietintö käsittelyn pohjana on varsin selkeä, ja siinä yksimielisesti lähdetään siitä, että se taakka, joka viljelijöille syntyi, korvataan tällä 25 miljoonalla, ja sitten piste.

Mutta sen lisäksi mietinnössä korostetaan, että meillä ei ole olemassa toimivaa mallia, jolla satovahinkoja voidaan korvata, [Eduskunnasta: Pitäisi olla!] ja todetaan myöskin se, että välttämättä tämä 25 miljoonaa ei kohdennu täysin tasavertaisella tavalla. [Eero Heinäluoma: Rehtiä puhetta!] Mutta nyt pitää muistaa, tämä keskustelu on osoittanut sen, että kun kahdesta eri asiasta puhutaan, niin vellit ja puurot menevät sekaisin. Mutta tässä nyt päätetään siitä — ne, jotka ovat mietinnön puolesta, hyväksyvät tämän tuen ja samalla ilmaisevat sen tahdon: meillä ei ole toimivaa satovahinkojärjestelmää, ja tulevaisuudessa tätä kohdentamista kannattaa miettiä toisella tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Yanar puhujalistalta.

14.34 Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan maatalouden harjoittajille palautettavaksi valmisteveroa väliaikaisesti korotettuna vuoden 2017 aikana maataloudessa käytetystä kevyestä polttoöljystä, ja tämän tarkoitus on, kuten äsken sanottu, kompensoida runsaista sateista aiheutuneita satovahinkoja. Tätä keskustelua täällä on käyty jonkin verran. Tämä on jo toinen käsittely, ja me olemme sitä mieltä, että maatalouden harjoittajia voi ja pitääkin tukea mutta tukitapa ei sovi meille. Tämä on huono tapa. Kävin äsken läpi monta kertaa, minkä takia tämä on huono tapa, mutta kerron vielä kerran. [Keskustan ryhmästä: Ei kannata!]

1) Se, että fossiilisten energialähteiden käyttöä lisätään, lisää ilmaston lämpenemistä. Ilmaston lämpeneminen näkyy voimakkaana sääilmiönä, joita esimerkiksi hallituksen esityksessä kuvatut rankkasateet ovat. Meidän mielestämme on kestävämpää, jos ilmaston lämpenemisestä aiheutuvia satovahinkoja kompensoidaan keinolla, joka lisää entisestään fossiilisten energialähteiden käyttöä ja siten ilmaston lämpenemistä. Tämä on huono tapa. Hallituksen esitys on siis ristiriidassa omien tavoitteiden kanssa.

Toinen asia, toinen näkökulma tähän: Tämä energiaveropalautus ei myöskään kohdennu tarkoituksenmukaisesti. Hallituksen esityksessäkin todetaan, että tämä kohdentuu myös sellaisille maatalouden harjoittajille, joilla satovahinkoja on ollut vähän tai ei ollenkaan.

Kolmas asia on ympäristönäkökulma, eli ne maatalouden harjoittajat, jotka käyttävät ympäristöystävällisempiä energialähteitä ja jotka ovat kärsineet satovahingoista, eivät saa tukea.

Lisäksi viimeinen kohta on se, että tämä on ennakkotapaus ja hallituksen esityksessäkin sanotaan, että tässä on vaara, että toistetaan tätä huonoa tapaa kompensoida. Tämän vuoksi me ehdotamme, että lakiehdotus hylätään, ja haluamme, että eduskunta hyväksyisi seuraavan lausuman. Lausuma menee näin:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa uuden esityksen satovahinkojen kompensoimisesta maatalouden harjoittajille. Kompensaation tulee kohdentua oikein sekä kannustaa ympäristöystävällisten energialähteiden käyttöön.”

Kannattaa kompensoida mutta kannattaa tehdä paremmalla tavalla.

14.37 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Debattipuheenvuorossa tuli jo asia käytyä aika hyvin läpi, joten tässä yhteydessä työdyn kannattamaan edustaja Yanarin tekemää hylkäysesitystä ja hänen esittämänsä lausumaehdotusta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

14.37 Harry Wallin sd: Arvoisa puhemies! Toistan vielä sen, että maataloustulo on ollut laskeva jo vuosia, ja tämän vuoden tulo- ja menoarviossa, jonka hallitus esitti, luonnonhaittakorvausta edelleenkin laskettiin. Eli tämän vuoden budjetissa maanviljelijät saivat vähemmän rahaa kuin edellisvuonna.

Meillä oli tosiaan viime kesänä satovahinkoja. Olemme yksimielisiä siitä, että siitä pitää osa korvata. Nopein tapa oli kevyen polttoöljyn kautta, eikä tarvinnut käyttää tukea EU:n hyväksymistä varten EU-komissiossa. Tämä ei siis lisää, edustaja Yanar, ollenkaan kevyen polttoaineen käyttöä. Tämä on historiaa, jonka pohjalta se korvaus tulee. [Ozan Yanar: Ei, vaan tämä voi olla ennakkotapaus!]

Sitten mitä tulee näihin kuivaajiin, niin se on totta, minkä takia on tämä lausuma, että 20 prosenttia kuivaajista käyttää haketta, ja ne kuivaajat, jotka käyttävät haketta, jäävät ilman tätä tukea. Silloin me haluamme, että myöskin kotimaiset polttoaineet, vaihtoehtoiset, hakkeet, mitä niitä muita on, myöskin saisivat sen tuen. Sen takia tämä lausuma tässä on.

Mitä tulee sitten tähän korvausjärjestelmämalliin, niin me kävimme, maatalousjaosto, Unkarissa. Siellä on käytössä sellainen malli, jossa on rahasto. Viljelijät kartuttavat rahastoa ja valtio kartuttaa rahastoa. Jos tulee vahinkotilanne, niin silloin sieltä rahastosta korvataan. Mutta ovatko Suomessa viljelijät valmiita tulemaan tähän rahastomalliin? Todenäköisesti eivät.

14.39 Mikko Savola kesk: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on ehkä kuulostanut hie-man dramaattisemmalta kuin mitä tämä asia itse asiassa on, sillä kaikki täällä kuitenkin ovat yksimielisesti tämän esityksen kannalla. Eli tämä kertaluonteinen tuki nimenomaan polttoaineisiin viime vuoden satovahingoista johtuen nyt sitten annetaan, keskimäärin 690 euroa per tila. Tämä tuki on 7,7 senttiä litralta. Aivan kuten edustaja Wallin sanoi, niin ei-hän tässä mitään uutta ilmastonmuutosta tai fossiilisten polttoaineiden tukea olla antamassa, vaan nimenomaan viime vuodelta olevaa korvausta niistä hankalista sääolosuhteista johtuen.

Kaiken kaikkiaan, kun viime vuosi oli säitten suhteen huono ja satovahingot olivat mit-tavat, niin maatalous on kyllä kipuillut suurissa kannattavuusvaikeuksissa monilta muilta-kin osin. Tällä vaalikaudella on saatu tukimaksatusta ja aikatauluja kuitenkin rukattua pa-remmin niin, että ne tällä hetkellä toimivat. On saatu maatalousbyrokratiaa purettua monil-ta osin. Alkuperämerkintöihin on saatu parannuksia, ja edelleenkin halutaan parannusta myös ravintoloitten ruokalistojen osalta ja niin edelleen. Eli koko ajan on tehty ja tehdään. Se on hyvä kuulla, että täällä ollaan yksimielisiä siitä, että maatalouden eteen pitää tehdä toimenpiteitä. Ruuan omavaraisuus on kuitenkin se keskeinen tekijä meille tulevaisuuden kannalta, että me pystymme huoltovarmuuden säilyttämään meidän elintarvikkeissa. Pys-tymme huoltovarmuuden säilyttämään myös niitten pahempien aikojen varalta, joten ha-luan kiittää yksimielisyydestä tässä esityksessä ja toivon parempia esityksiä vielä jatkossa lisää.

14.41 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Maatalous on pitkään ollut vaikeuksissa, ja viime kesän sateet toivat lisää tähän vaikeusastetta. Nyt tarvitaan nopeita ratkaisuja tähän akuuttiin rahoituskriisiin. Sellainen on nimenomaan tässä tapauksessa löydetty viime ke-sän satovahinkoja kärsineille maanviljelijöille tästä energiaveron palautuksesta. Kun se on asiantuntijoiden arvioiden mukaan kaikista nopein ja edullisin ja vähiten byrokratiaa ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

heuttava keino välittää rahoitusta, niin minun mielestäni tässä on kysymys todella hyvästä ja yksimielisestä päätöksestä.

Vielä lopuksi sanoisin, että kun tässä on tuotu esille nämä ilmastotavoitteet ja meidän ikään kuin niiden vastainen toimintamme tässä tapauksessa, niin olen täysin eri mieltä. Ei tosiaan ole siitä kysymys.

14.42 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Lähetekeskustelussa ja ensimmäisessä käsittelyssä on käyty läpi näitä samoja teemoja, joita tässäkin keskustelussa tänään, eli pohdittu sitä, että yhtäältä on aivan oikein korvata luonnon aiheuttamat haitat maanviljelijöille, mutta toisaalta siihen olisi löydettävä kestävä tapa, joka ei olisi ristiriidassa — itse asiassa juuri pari kolme viikkoa sitten täällä eduskunnan salissa käsitellyn — kansallisen ilmasto- ja energiastrategian kanssa. Mutta en nyt mene siihen sen enempää, vaan totean sen, että sosiaalidemokraatit halusivat valtiovarainvaliokunnassa erityisesti alleviivata sitä, että saisimme näistä mainituista syistä kestävämmän ratkaisun tähän koko kysymykseen.

Emme missään tapauksessa halunneet esittää hylkyä, vaan päinvastoin rakentavasti pohdita sitä, mitä pitää tehdä, kun ilmastonmuutos tuottaa entistä enemmän haasteita suomalaiselle kasvinviljelylle. Niihin pitää etsiä ratkaisuja nyt sananmukaisesti hyvän sään aikana. Ja kun EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa uudistetaan, niin on luotava kestävämpiä riskien hallinnan menetelmiä, kenties uudenlainen vakuutus äärisäiden varalle. Tietysti pitkällä tähtäimellä paras ilmastovakuutus on se, että ilmastonmuutosta torjutaan uskottavasti ja johdonmukaisesti niin suurissa kuin pienissäkin asioissa. Siksi esitämme sinänsä erinomaisen ja tasapainoisen valiokunnan mietinnön lisäksi vahvistavan lausuman. Se kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy välittömästi valmistelemaan sato- vahinkojen korvaamisen mallia, joka korvaa kertaluontoiseksi tarkoitetun menettelyn VaVM 22/2017 vp:n ja MmVL 22/2017 vp:n viittaamalla tavalla, ja joka ei ole ristiriidassa kansallisen ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden kanssa.” Ja kuten edustaja Viitanen aikaisemmin sanoi, niin olisi tietenkin täysin johdonmukaista, että myös ystävämme keskustasta kannattaisivat tätä lausumaa, jota täällä kovasti toivottiin.

Tämä oli nyt tätä vanhan toistoa, mutta tässä käsittelyssä haluaisin nostaa esiin yleisemmän kysymyksen veroista ja veropopulismista, joka on jäänyt vähemmälle huomiolle. Eli kun nyt pidetään kirkkaasti mielessä se, että SDP ja ilmeisesti koko eduskunta lähes yksimielisesti kannattaa tätä menettelyä juuri tässä järjestelyssä, niin on ongelmallista, jos verojärjestelmä on yleisesti ottaen ainoa joustava keino järjestää eri eturyhmille tarpeellisia luvattuja asioita. Kävi selväksi, että sato- vahinkojen korvausta ei muun muassa EU-vaatimusten takia voitu järjestää vaihtoehtoisilla tukimenettelyillä.

Kuitenkin yleinen hyvän verotuksen periaate on ollut laajat ja tiiviit veropohjat ilman poikkeuksia, mikä mahdollistaa matalat verokannat. Huomatkaa tämä yhteys. Sosiaalidemokraatteja usein syytetään verojen kiristämisestä silloin, kun haluamme vain tukkia poraanreikiä, taata yhdenmukaista verotuskohtelua eri sijoitusmuodoille, karsia verotukiaisia, siis tiivistää veropohjaa, joka silloin tuottaa itsestään jo satojen miljoonien eurojen lisätulot. Ja silloin oikean verotusperiaatteen mukaisesti voidaan alentaa veroa. Siksi SDP on johdonmukaisesti esittänyt alemmaa ansiotuloveroa varsinkin pieni- ja keskituloisille palkansaajille ja eläkeläisille kuin hallitus. Siis alemmat ansiotuloverot, tiiviimpi veropohja.

Mutta kiusaus jakaa etuja verojärjestelmän kautta on suuri. Kun menokuri on kova ja etuuksia ei haluta lisätä, niin menojen lisäämisen sijaan vähennetään tuloja. Tämänhetki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

nen hallitus on valinnut muissakin tapauksissa tämän veropohjan puhkomisen, ikään kuin se olisi jotenkin eri rahaa, mikä tuloina menetetään, kuin se, mitä menoina lisätään. Näin meille on syntynyt verojärjestelmään jatkuvasti lisää epäloogisuuksia tai, kuten eräs taloustieteen professori sanoi, härpäkkeitä. Ne tulevat kalliiksi yhteiskunnalle, kuten esimerkiksi niin sanottu yrittäjävähennys, 120 miljoonaa euroa, ja erinäiset muut verojärjestelmään liittyvät tukiaiset. Niistä pitäisi päästä eroon, ja siinä suhteessa tämä koko ajattelu vaatii nyt täysin uudenlaista tulokulmaa.

Tietenkin on sitten erikoista, jos koko hallituksen lähtökohta on se, että ei tarvitse välittää verotuloista, kuten on käynyt ilmi siitä, kun tänne saliin on tulossa kansalaisaloite perintö- ja lahjaverosta luopumiseksi. [Eero Heinäluoma: Lähes miljardi euroa!] Ainakin 740 miljoonaa euroa on se odotus, jota tällä — sinänsä taloustieteilijöiden suuren enemmistön mielestä vähiten haitallisella — verolla vuosittain on saatavissa, joten olisi tärkeää tietää se, että esimerkiksi kokoomus puhuu tässä asiassa yhdellä äänellä, ja mieluiten se olisi valtiovarainministerin ja puolueen puheenjohtajan Petteri Orpon ääni, joka on jo hallitusneuvotteluissa siis vahvistanut sen, että perintö- ja lahjaveron on järkevä ja viisas vero, josta tämäkin hallitus tosin kantaa alentaen tulee pitämään huolen. Olen kyllä huolissani siitä, että tässäkin asiassa kokoomus haluaa ratsastaa kaksilla rattailla. Nimittäin valtiovarainvaliokunnan vastaava, ei siis mikään rivikansanedustaja Timo Heinonen on ilmoittanut julkisesti allekirjoittaneensa tämän kansalaisaloitteen ja jopa yllyttänyt muitakin toimimaan samoin, eli kokoomuksessa kuitenkin halutaan myöskin poistaa saman tien tämä perintö- ja lahjaveron kertomatta, mistä nämä rahat mahdollisesti tilalle otettaisiin tai mitä lisää leikattaisiin. Näillä kaksilla rattailla ei ole soveliaista ratsastaa, ja siksi toivon, että puheenjohtaja Orpo mahdollisimman nopeasti kertoo, mikä on puolueen todellinen kanta.

14.49 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Tiedän rattaitten määrystä, [Pia Viitanen: Paljon!] kun puhutaan kokoomuksen politiikasta ja veroista.

Mutta tähän lakiesitykseen, minkä hallitus on tehnyt ja mistä valtiovarainvaliokunta on yksimielisen mietinnön tehnyt, täytyy näin vasemmistolaisena kansanedustajana sanoa, että otan sen tukkapöllyn vastaan, mitä sitten ryhmästä tulee, mutta tulen äänestämään kyllä sen esityksen puolesta ja erityisesti siitä, että mietinnössä on erittäin ponnekkaasti otettu kantaa siihen, että pitää olla muita keinoja. Nyt on, niin kuin edellä edustaja Harakka totesi, se hyvän sään aika. Nyt pitää luoda järjestelmää.

Edustaja Wallin toi esille tämän rahastomallin, mitä edustaja Hautalakin puheenvuorosaan komppasi, eli jotakin pitää pystyä rakentamaan yhdessä tuumin, koska nyt eduskunta on tässä asiassa niin yksimielinen ja yksikantainen, että meidän pitää turvata suomalainen alkutuotanto ja sen kaikki työllisyysvaikutukset. Omista äänistäni Satakunnassa, joka on elintarvikemaakunta, iso osa tulee elintarviketöntekijöiltä, ja meille se on todella tärkeää, että alkutuotanto on hyvissä voimissa ja se pystytään turvaamaan. Sen takia pitää olla sen maaseutuelinkeinon ja elinvoimaisuuden puolesta tässä talossa. [Ritva Elomaa: Hyvä!]

Pidän tavallaan valitettavana, että meidän omat keinovalikoimat eivät pystyneet siihen — jos olen oikein ymmärtänyt, niin minulle on kuiskattu, että EU olisi puuttunut johonkin muuhun järjestelmään, jolla oltaisiin voitu tasapuolisemmin järjestää tämä niin, että naapurilla ei jää ilman, jos on samansuuruiset vahingot kuin toisella naapurilla. Se on tässä se epäoikeudenmukaisuus, mikä näin vasemmistolaisena kansanedustajana pikkuisen niin kuin kuohuttaa, että minkä takia se viljelijä, joka sillä hakkeella kuivattaa, jää nyt niin samentusti tiiron osalle, kun olisi ollut niin paljon oikeudenmukaisempaa, että olisi voitu vaik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

kapa kolmen edellisen vuoden sadon perusteella katsoa sen satovahingon todellisen määrän mukaan ja jakaa tämä 25 miljoonaa euroa sitten tasaisesti ja oikeudenmukaisemmin niin, että ne, jotka ovat kärsineet eniten, olisivat eniten saaneet. Mutta jos se kerran on ollut mahdotonta, niin tämä on se järjestelmä, millä nyt pystytään apuun jollakin tavoin rientämään.

Kyllä tässä on todellakin semmoisia erittäin hyviä perusteita tähän kertaluontoisuuteen, sillä meillä on myös tiloja, joilla ei ole kasvinviljelyä juuri nimeksikään mutta jotka ovat erittäin suuria elintarviketuottajia alkukasvatuksen osalta, eli vaikkapa nyt maitotilat tai lihatilat, jotka ostavat naapureiltaan rehut. He ovat yhtä lailla niitten polttoaineiden tukien piirissä, vaikkei ole yhtään tuotantoa viljankaan suhteen.

Arvoisa puhemies! Esitys on hyvä, ja hienoa kuunnella, että täällä ollaan yhtä mieltä siitä, että tähän hätään pitää vastata ja järjestelmää pitää tulevaisuudessa kehittää. — Kiitos.

14.53 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä keskustelu polttoaineveron palautuksesta maanviljelijöille kuvaa hyvin sitä suomalaista keskustelua, miten tässä maassa suhtaudutaan maaseutuun ja yleensä siihen työhön, mitä siellä tehdään. Maanviljelijöiden ahdinko tänä päivänä on käsin kosketeltavissa. Yksi iso syy siihen tietenkin on tämä syntynyt säästä johtuva katovuosi, mutta muutenkin viime vuosien aikana maatalouden tilanne on mennyt koko ajan heikompaan suuntaan, ja välillä tuntuu, kun tuolla kuuntelee puheenvuoroja, että siitä jopa joku iloitsee, että näin on tilanne. Tosiasiassahan tässä on kuitenkin tilanne sellainen, että noin 300 000 ihmistä saa leipänsä kotimaisen ruuan valmistamisesta sen eri vaiheissa, tilalta valmiiseen ruokapöytään, eli kysymys on äärimmäisen vakavasta asiasta. Asian tekee vielä vakavammaksi se, että samaan aikaan kun Suomessa haetaan keinoja, millä voitaisiin maatiloja tukea, että ne pysyisivät mukana tuotannossa ja suomalaisessa pöydässä olisi ruoka suomalaista ruokaa, puhdasta ruokaa, niin sitten kun niitä keinoja aidosti lähdetään etsimään, niin tuntuu, että eipä niitä oikein taida löytyä — tai ainakaan yhteisymmärrystä siinä. Toki tämä mietintö on yksimielinen, mutta mitä tänäkin päivänä tuota keskustelua on kuullut, niin vaikea minun on tuosta sanoa, että tuo nyt on yksimielistä keskustelua.

Joka tapauksessa tämä eurooppalainen maatalouspolitiikkahan tietää sitä, että meillä ei ole mahdollisuuksia tilojen suoraan tukemiseen. Kaikki on tätä yhteistä eurooppalaista maatalouspolitiikkaa. Tämäkin palautusmalli, missä nyt polttoaineveron palautuksista tiloille on kysymys, on EU:ssa koeponnistettu, että onko tämä ok, ja sieltä on näytetty vihreää valoa, että näin on. Kuitenkin yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa, kun me puhumme, on syytä muistaa se, että ne keinot, millä näitä hommia tehdään elikkä tilojen ahdinkoa helpotetaan, ovat erittäin rajalliset. Sen takia on aivan välttämätöntä, että suomalaisissa ihmisissä löytyisi vihdoinkin ja viimein yhteisymmärrys, millä me suomalaista ruokaa aidosti tuemme, eli käytämme silloin suomalaista ja jätämme sen tuontiruuan mahdollisimman vähäksi.

Kuten tässä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä todetaan, näiden satovahinkojen korvauskeinoja ei tänä päivänä käytännössä enää ole. Satovahinkomenettely loppui tästä maasta vuonna 2015, sen jälkeen ollaan oltu tuuliajolla tässä asiassa. Tämä verotuksellinen keino, mitä nyt käytetään, aivan kuten valiokunnan mietintö sanoo, on käytännössä se ainoa keino. Elikkä tämä tarkoittaa sitten sitä, että tästä eteenpäin suomalaisten kuluttajien, suomalaisten ihmisten tulee joka kerran, kun kaupassa käy, miettiä sitä, mitä tässä maassa halutaan tehdä: säilyttämekö me ne 300 000 työpaikkaa vai ostammeko sitä hal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

paa hollantilaista ruokaa, tai mistä tahansa sitä nyt tähän maahan tuodaan? Joka tapauksessa muistatte sen eurooppalaisen tutkimuksen, jonka tulos oli sellainen, että erilaisissa elintarvikkeissa oli valtava määrä erilaisia haitta-aineita — muun muassa broilereista löytyi salmonellaa lähes poikkeuksetta kaikista — niin että se on sitten sitä karua totta, mikä tuolla markkinoilla tänä päivänä on. Kyllä meidän suomalaisten kannattaisi pikkuhiljaa mennä siihen suuntaan, että käytämme omia puhtaita elintarvikkeitamme, koska viime kädessä on kysymys meidän omasta terveydestämme, kansanterveydestämme, ja nyt kun tuosta sote-uudistuksesta kiistellään tässä talossa aika ankarasti tänä keväänä, niin tässä elintarvikeasiassa on kysymys myös kansanterveydestä, miten terveenä me pysymme vai sairastammeko MRSA-bakteeria tai salmonellaa tai jotakin muuta. Elikkä tämä on erittäin vakava asia.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Yksi keinohan tähän on olemassa, millä voidaan kotimaisten polttoaineiden osuutta kasvattaa — sillä keinoin, että fossiilisia vähennetään. Toivoisin, että eduskunta ottaa tämän huomioon ja lähdetään aidosti kehittämään järjestelmiä, joissa luodaan nestemäisten polttoaineiden rakennetta sillä tavalla, että sinne lisätään yhä enemmän kotimaista biopohjaista osiota, niin että jonain päivänä saavutamme sen tilanteen, että voisimme ajaa esimerkiksi puhtaasti kotimaisella polttoaineella suomalaisilla pelloilla eikä tarvitsisi käyttää enää fossiilisia aineita. Teknisestihän se on täysin mahdollista jo tänä päivänä. Tekniikka on aivan yksinkertaista. Kun saksalaiset käyttivät sitä jo toisen maailmansodan aikana, niin eihän tuo nyt ihme ole, jos vuonna 2018 Suomi pikkuhiljaa tekisi määrätietoisin päätöksen, että tällaista järjestelmää kohti mennään. Brasiliassa ajetaan tänä päivänä henkilöautoilla, jotka ovat bioetanoliilla käyviä autoja. Siellä se ei ole mikään ongelma. En usko, että se täälläkään olisi ongelma.

14.58 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Heti alkuun haluan kannattaa edustaja Harakan tekemää lausumaesitystä ja toiseksi todeta, että en halua tässä toistaa niitä argumentteja, mitä tässä on tullut jo esille siitä, että tämä valiokunnan näkemys on yksimielinen myös niiden huomioiden suhteen, mitä sosiaalidemokraatit omassa mielipiteessään esittävät. Itse asiassa lausumassamme olemme esittämässä sitä samaa, mitä koko valiokuntakin mietinnössään miettii. Eli siksi täsmennän, että kysymyksessä on viestin vahvistus, ja siksi toivon, että esimerkiksi keskustalaisilta edustajilta, muun muassa edustajilta Rantakangas ja Kalmari, tulisi tukea tälle esityksellemme. Ilmeisesti heillä ei ollut mahdollisuutta osallistua ykkösvaiheessa tähän käsittelyyn, koska silloin käsittelyilmapiiiri oli huomattavasti sopuisampi ja silloin tunnuttiin pitävän hyvänä sitä, että SDP:kin on tämän mallin takana. Mutta yhtäkkiä oli vähän sävy muuttunut, kun edustaja Rantakangas vähän dramatisoi ilmeisesti lukematta tarkemmin siitä, mistä oli kysymys.

Mutta, puhemies, haluan sanoa vielä sen, minkä toistin täällä aiemminkin, että uskon, että koko maatalouden etu on se, että meillä maataloudessa käytettävät menetelmät ovat kestäviä ja eettisesti hyväksyttäviä. Ja siksi uskon, että ihan tosissaan, kun mietimme myös ilmasto- ja ympäristökysymyksiä ja tälle korvaavia mahdollisuuksia tulevaisuudessa, puhumme koko maatalouden pärjäämisen puolesta, koska kuitenkin kuluttajat arvostavat eettisiä valintoja.

Toinen seikka, mikä on kovin ajankohtainen ja minkä totesin viimeksikin, on eläinten hyvinvointi. Myös näitä asioita ihmiset arvostavat entistä enemmän, ja siksi olisi hyvin tärkeää, että nyt tulossa oleva eläinsuojelulaki olisi edistyksellinen. Ja sen suhteenhan on, puhemies, luvalla sanoen aika paljon nyt epäilyjä, että se ei olisi riittävän edistyksellinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

Monet eläinsuojelijat ovat esittäneet huolensa, ja toivon, että tässä yhteydessä saisin vielä kerran lähettää terveiset myös sen osalta valmisteluun.

15.00 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Vähän huolestuneena kuuntelin tiettyjä puheenvuoroja, ja jos olisin tuolla maatilalla tekemässä töitä... Aika vähän tuntuu se huoli joillekin ihmisille merkitsevän, kun miettii sen ihmisen kannalta eikä täällä pelkästään fossiilisena polttoaineena tai muina. Sain ainakin itse paljon yhteydenottoja viime syksyn jälkeen, ja siellä oltiin todella pulassa ja rahaa ei tuntunut olevan juuri mihinkään. Siinä mielessä on hieno asia, että tämä korvaus tulee ja tapahtuu, ja ainakaan itse en voi lähteä allekirjoittamaan mitään sellaisia, että näin en koskaan voisi enää tehdä. Jos jotkut ovat pulassa, niin kyllä heitä täytyy voida auttaa. En minä täällä semmoisia lupauksia voi lähteä antamaan. Että tilanteiden mukaan täytyy elää.

Tuo vihreiden ajatus siitä, että tämä pitäisi kokonaan hylätä, tuntuu aika erikoiselta. Jos haluaa järjestelmää kehittää, niin kehitetään. Perussuomalaisethan ehdotti vaihtoehtobudjetissaan viime syksynä tällaisen satovahinkomallin kehittelyä ja olimme siihen panostamassa 20 miljoonaa rahaa, mutta eipä silloin tullut vastakaikua keneltäkään siinä keskustelussa. Hyvä, että tulee nytten.

Tuossa SDP otti perintöverotuksen esille, ja kiinnitin siihen huomiota. Täällä on nyt SDP:n edustajia, ja toivonkin SDP:n kantaa nyt, koska tässä puheenvuorossa Harakka puhui siitä, että veropohjan pitää olla tiivis ja ilman poikkeuksia pitäisi lähteä liikkeelle ja ansiotuloveroa alentaa. Itse olen samaa mieltä, että erityisesti pieni- ja keskituloisten verotusta voitaisiin ansiotuloveropuolella alentaa mutta myös eläkeläisten vähennyksiä kasvattaa, jotta heillä ei olisi kireämpi verotus. Mietin sitä, että aika kova hyökkäys perintöverotusta kohtaan. Itse pyysin tuolta Veronmaksajain Keskusliitosta materiaalia tässä jokin aika sitten, ja heidän johtava lakimiehensä lähetti minulle viimesyksyisen luentomateriaalin, jossa tämä Juha Koponen kertoo, että niin sanottu keskiluokka maksaa pääosan veroista ja veronmaksu laitetaan jo suhteellisen pienistä perinnöistä ja progressio on suhteellisen jyrkkä. On hyvä muistaa, että se arvonmääritys tapahtuu aina kuolinhetkeen ja ne verot maksetaan, vaikka leski jäisi siihen asumaan, sen asunnon arvon mukaan, vaikka se olisi siinä kymmenen vuotta asuessa kohonnut moninkertaiseksi.

Kävimmekin tästä jonkin verran edustaja Harakan kanssa jo aikaisemmin debattia. Hän ilmoitti silloin mediassa, että perintö- ja lahjavero on markkinatalouden paras vero, koska se ei kohdistu työhön vaan ansaitsemattomaan tuloon. No, onko se ansaitsematonta, jos esimerkiksi puoliset asuvat yhdessä ja siitä sitten toinen kuolee ja verotetaan? Yhdessä siinä rekeä on vedetty. Edustaja Harakan mukaan se on myös oikeudenmukainen ja taloutta tehostava vero. No sittemmin hän on kyllä mediassa pikkusen tullut minun kannoilleni, koska minä esitin, että kohtuuttomuudet pitää poistaa, eli siellä on leskien asemaa, sisarusten asemaa — esimerkiksi veljekset asuvat yhdessä maatilalla yhteisessä taloudessa. Juuri sain yksi päivä puhelun, että veljekset asuvat kahdestaan, ovat lapsettomia, ja kun toisesta aika jättää, toinen joutuu kalliimman veroluokan mukaan maksamaan sen veron.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisa edustaja! Pyytäisin ystävällisesti, että huomioisitte asiakohdan, jota tällä hetkellä käsitellään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

No halusin nyt ottaa tämän esille, koska edustaja Harakka toi tätä perintöverotusta tähän aika laajasti ja haastoi tässä puolueita. Olen kiitollinen siitä, että hän on tullut enemmän perussuomalaisten linjoille tämän debattimme jälkeen.

Tämä maatalouden tukeminen on erittäin tärkeä asia, ja kuten perussuomalaisten edustaja Elomaa tuossa esitti, on erittäin hyvä, että maataloutta tuetaan, ja kiitän siitä, että heidät on muistettu.

15.04 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän toiveenne siitä, että pysyttäisiin tässä asiakohdassa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Todellakin, edustaja Harakka.

Mutta kun tuossa nyt haastettiin näkemystäni perintö- ja lahjaverosta ja todettiin minun tulleen perussuomalaisten linjoille, niin tämä [Puhemies koputtaa] olisi tietenkin mahdollista vain, jos perussuomalaisilla olisi tässä asiassa joku linja. Se ei ole hahmottunut.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Harakka, nyt noudatetaan niitä pelisääntöjä, mitä tässä talossa noudatetaan. Kun kerran puutuin edustaja Meren lähtiessä asiasta tuonne liikkeelle, niin minä puutun myöskin teidän tapauksessanne. Nyt perintö- ja lahjaverosta tässä yhteydessä ei keskustelua käydä. [Puhemies koputtaa]

Selvä, mutta saanko jatkaa...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava puheenvuoro on edustaja Reijonen.

15.05 Eero Reijonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käyty laajaa keskustelua vähän asian sivustakin, jos näin sanoisin, on käsitelty veroasioita hyvinkin laajasti. Jotenkin välillä tuntui siltä, kun laajasti puhuttiin, että kaksilla rattaila ajajia on paljon, taitaa olla rattaitten laakerit aika kuumina jossakin päin Suomea. Mutta sinänsähän tämä asia on suomalaisen maaseudun ja tuottajien näkökulmasta äärettömän tärkeä asia, ja sen pitäisi olla tämän keskustelun keskiössä minun mielestäni.

Me kaikki tiedämme sen, että olosuhteet vaihtuvat vuosittain maanviljelyksessä mutta myös alueelliset erot ovat varsin suuret, sekin on totta. Lunta on tällä hetkellä itäisessä Suomessa reilu metri, puolitoista metriä. On oletettavaa, että keväällä on tulvia. Saattaa käydä niin, että viljaa saadaan maahan huomattavasti myöhemmin kuin normaalisti, ja se saattaa olla taas uhka sille, että vilja ei ehdi tuleentua ja kypsyä hyvissä ajoin, eli uhkatekijöitä varmasti maaseudulla riittää.

Keskustelussa oleva asia on tärkeä ja tärkeä kädenojennus viljelijöille. Toivon, että täällä nyt ei tarvitsisi äänestää tästä asiasta. Summa on sinänsä varsin pieni mutta tärkeä kädenojennus viljelijöille. Tuottajat tekevät työtä pitkiä päiviä. Varsinkaan ne tuottajat, joilla on karjataloutta, eivät ole työaikalain piirissä. Siellä on lähdettävä liikkeelle joka aamu, joka ilta ja myöskin viikonloppuna. Tämä meidän kaikkien täytyy muistaa. Suomalaisen ruoan puolesta tässä salissa varmasti kaikki haluavat puhua, ja niin myöskin itse teen. Mutta jos tuottajan selkä taittuu, niin sitä suomalaista ruokaa ei sitten olekaan jatkossa saatavissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

Tässähän on kysymys myös siitä, miten siemenviljaa on saatavissa, jos näitä tulvavahinkoja ja satovahinkoja joka syksy tulee. Siemenviljan laatu kärsii ja myös hinta nousee, ja tämäkin on sitten tuottajan kukkarolla selkeästi nähtävissä.

Huoltovarmuuskysymykseen täällä on jo viitattu, se on tärkeä asia. Toivon, että se otetaan ihan tosissaan.

Edustaja Hautala muun muassa on esittänyt täällä uutta mallia. On keskusteltu mallista, onko se hyvä vai huono. Minusta näitä malleja kannattaa yhdessä ihan oikeasti miettiä. Minun mielestäni nämä veroasiat eivät oikein tähän asiaan sovellu, mutta totean vain, että veronkiristykset eivät kyllä tue talouskasvua missään vaiheessa. — Kiitoksia.

15.08 Lea Mäkipää sin: Arvoisa puhemies! Tiedämme, että sääolosuhteet ovat vaihdelleet ei yksistään Suomessa vaan Euroopassa ja muuallakin maailmassa, eli maatalous on erittäin riippuvainen säästä. Mutta tärkeintä on tällä hetkellä, että hyväksymme sen noin 25 miljoonaa tähän viljelijöitten satovahinkojen korvaamiseen.

Sitten jos haluamme lukea tätä mietintöä, niin meillä ei tarvitse olla muuta kuin sisälukemisen taito. Täällä on sanottu, minkä takia täällä on hylkyehdotuksia tai jotain muuta, mutta täällä sanotaan näin, että ”korvaustapa jouduttiin istuttamaan voimassa olevaan energiaveron palautusjärjestelmään”, ja edelleen sanotaan, että ”vaikka korvausperuste on luotettavin käytettävissä oleva, sen yhteys viljelijäkohtaisiin menetyksiin on epäsuora. Se jättää sen vuoksi katveeseen ne viljelijät, jotka käyttävät kuivaukseen esimerkiksi haketta. Vastaavasti lisätukea voi ohjautua myös viljelijälle, jolle ei ole aiheutunut tosiasiallisesti vahinkoa”.

Mutta, arvoisa puhemies, jos haluamme taas ymmärtää, mitä täällä valiokunnan mietinnössä on yksimielisesti lausuttu, niin täällä ei sen tähden tarvita mitään lausumaehdotuksia. Luen tämän tästä: ”Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että korvaus on kertaluonteinen, kuten on tarkoitus. Jotta näin käy, satovahinkojen korvaamiseen on luotava tavalla tai toisella hyväksyttävä ja toimiva malli.” Tämä on erittäin yksinkertainen mietintö, ja jos tästä pidämme kiinni, niin me kaikki saamme tätä tukea yksimielisesti. Kun on kuunnellut tässä parin tunnin aikana sekä vasemmistoa että oikeistoa, niin me olemme kaikki samoilla jäljillä, että tästä vaan paukautetaan yksimielinen mietintö.

15.11 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän on hyvä yhtyä, että me olemme kaikki tästä samaa mieltä. Siksi täytyykin todeta, että kun täällä alettiin käydä istunnon alussa debattia kovin syyttävään sävyyn, minkä edustaja Rantakangas aloitti, ja hän kyseenalaisti SDP:n metodit kaikessa ja haluammeko tukea maataloutta, niin olisi, puhemies, minustakin kohtuullista, että kaikki tiedostaisivat sen, että itse asiassa me esitämme vahvennusta tälle samalle sanomalle, minkä koko valiokunta oli omassa mietinnössään tuonut ilmi.

Siksi, puhemies, toistan edelleen, että toivon, että edustaja Rantakangas, joka kovasti jo meihin kritiikkiä osoitti, pahoittelisi tätä lausuntoaan ja äänestäisi sitten vaikka meidän lausumamme puolesta.

15.11 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Vielä tuossa äskeisessä puheenvuorossani, jonka tuolta pöntöstä kävin pitämässä, jäi se huomio sanomatta, että tällä mietinnöllä ja tällä toimenpiteellä ei lisätä ilmastonmuutosta negatiivisesti. Pitää todeta, että täs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

sä se polttoöljy on jo käytetty. [Timo Harakka: Miksi hylky?] Siinä mielessä uskallan olla oman valiokuntani yksimielisen mietinnön takana, minkä edustaja Harakka ääneen luki, ja sillä tavoin tulen salissa äänestämään tästä asiasta ja sen tukkapölyn sitten kestän, mitä ryhmältäni tuleman pitää.

Mutta joka tapauksessa tätä kertaluontoisuutta ja sitä, että on tämä vahvistava lausuma, minkä SDP on edustaja Harakan toimesta tehnyt, pidän kyllä kannatettavana, vaikka edustaja Mäkipää tuossa hyvin perusteellisesti sanoi, että se on jo kaikki tuossa mietinnön sisällä. [Lea Mäkipää: Niin on!] Nyt on kysymys siitä, lisäämmekö vielä yksituumaisuutta ja korostammeko sitä, kuinka tärkeää on edelleen edetä niin, että nyt tämän hyvän sään aikana tehdään niitä muutoksia, joita todellakin pitää tehdä, sillä emme koskaan voi tietää, koska seuraavat heinäsiirkkaparvet, tulvat ja raekuurot tulevat tähän maahan. Eivät sitä tienneet poliisit, eivät sairaanhoitajat, kun kiky-sopimusta tähän maahan tehtiin tämänkin hallituksen hyvällä avustuksella.

15.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikalla olijat! Tässä alussa käytiin keskustelua, mistä se maito tulee, tuleeko se purkista. Purkista se lasiin tulee, mutta jostain se täytyy, edustaja Myllykoski, sinne purkkiin myös saada, ja siihen tarvitaan kotimaista ruuantuotantoa ja lypsykarjatilajoja tulevaisuudessakin, ja vilja pitää leipään myös saada, ja siihen tarvitaan myös omaa ruuantuotantoa. Oma ruuantuotanto on arvo- ja myös huoltovarmuuskysymys. Niin kuin tässä keskustelussa ja jo edellisessä käsittelyssä esille on hyvin tullut, viime syksy oli poikkeuksellinen suomalaiselle ruuantuotannolle ja suomalaiselle maanviljelijälle. Syksyisten satovahinkojen määräksi tässä mietinnössä arvioidaan jopa 150 miljoonaa euroa ja siitä loppupelissä tässä esityksessäkin vain hyvin pieni osa pystytään korvaamaan näille suomalaisen ruuan tuottajille. Tuo tuki on keskimäärin vain noin 690 euroa, kaiken kaikkiaan 25 miljoonaa. Ei ole kyse suuresta kädenojennuksesta, mutta kun meidän ruuantuotantomme on hyvin herkässä ja vaikeassa tilanteessa, niin tämäkin on monelle tilalle tärkeä asia. Tässä esityksessä on siis kyse kertaluontoisesta satovahinkokorvauksesta, ja tähän tapaan on päädytty sen kautta, että tämä on EU-lainsäädännön mukainen ja toisaalta tämä on ollut helppo ja nopea, joustava ja kustannustehokas keino tulla vastaan tässä poikkeuksellisessa tilanteessa.

Keskustelussa on hyvin tuotu esille muun muassa se, miten satovahinkojärjestelmä päättyi vuonna 2015 ja nyt on haettu tällainen poikkeuksellinen ratkaisu. Niin kuin tässä keskustelussa on esille tuotu, ei pidä mennä sanomaan, että tämäntyyppistä mallia ei enää tarvittaisi. Voi olla, että tarvitaan, mutta toivottavasti ei tarvita vaan löydetään siinä aikataulussa parempi malli, jolla pystytään kohdentamaan se vielä tätä oikeudenmukaisemmin kaikille suomalaisille ruuantuottajille, joille näitä satovahinkoja poikkeuksellisista sääolosuhteista aiheutuu. Tässäkin, niin kuin keskustelussa on esille tullut, osa käyttää esimerkiksi haketta, on siirtynyt jo uusiutuviin energiamuotoihin, ja silloin tietysti voi olla, että tämä korvaus ei kohdistu heille oikeudenmukaisella tavalla. Mutta niin kuin keskustelussa ja valiokunnan mietinnössä esille tuodaan, tämä on nyt kertaluontoinen ratkaisu tässä vaiheessa ja on tarkoitus etsiä nopeasti uusi malli, joka on hyväksyttävä ja toimiva malli vastaaviin tilanteisiin. Ehkä tätä keskustelua kuunnellessa on tullut vähän sellainen olo, että kuka on eniten tosissaan auttamassa suomalaista ruuantuotantoa ja suomalaisia ruuantuottajia. On hyvä, että tuntuu ainakin nyt tämän keskustelun valossa siltä, että suomalaiselle ruualle puolustajia löytyy ainakin sanoissa ja toivottavasti jatkossa myös teoissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

15.17 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! En varmaankaan vähillä edustajavuosillani oikein ymmärrä näitä kaikkia eduskunnan käytäntöjä, mutta kun edustaja arvosteli minuutitikaupalla minua nimeltä mainiten ja kun puhemies antoi vastauspuheenvuoron, niin voisin olettaa, että saan sen vastaukseni lausua. Mutta tässä järkeni osoittautui vajavaiseksi.

Kuinka jouduimme tähän perintöverokeskusteluun, juontui siitä aivan aiheellisesta huolestani, miten verojärjestelmän käy, jos tämä rakenteellinen tapa järjestää näitä kertaluontoisia tai muuten eturyhmän kipeästi ja nopeasti kaipaamia etuja järjestetään sillä tavoin, että kajotaan verojärjestelmään uusilla alennuksilla, huojennuksilla tai muutoksilla. Nyt ei siis ole kyse siitä, onko tuo etuus perusteltu vai vähemmän perusteltu, vaan siitä, että verojärjestelmän eheys, loogisuus ja ennakoitavuus kärsivät, ja norminpurun sijaan joudutaan sitten siihen, että tulee yhä uusia poikkeuksia ja sääntöjä, jotka muuttavat tätä jo tiedettyä kantaa.

Kuten sanoin, tällä hallituksella on sen sijaan, että se vähentäisi menoja tilanteessa, jossa etuuksia on leikattu, ollut kiusaus myöntää lisää tuloja omille eturyhmilleen sitä kautta, että tehdään poikkeuksia verojärjestelmään. Tämä johtaa siihen, että veropohjan tiiviys kärsii ja veropohjan laajuus kärsii, ja sillä tavalla tämä koko julkisten palvelujen rahoitus on heikentynyt merkittävästi tämän hallituksen aikana. Siksi jouduin kysymään sitä, että kun meillä on näitä hyvin perusteltuja veroja, niin miksi ihmeessä täällä eduskunnassa esimerkiksi edustaja Heinonen edustaa sitä kantaa, että perintö- ja lahjaverosta tulisi luopua välittömästi, kun se ei edes ole kokoomuksen kanta?

15.19 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Voi sanoa tästä mietinnöstä, mitä tässä parhaillaan käsittelemme, että onneksi se on yksimielinen. Nämä jälkipuheet, mitä tässä on nyt on käyty, ovat kyllä minun mielestäni vähän hämmentäviä. Tämän keskustelun laatu kuvaa tilannetta Suomessa tällä hetkellä erittäin oivallisesti. Kun kuitenkin tässä maassa, jos me haluamme luoda elintasoa Suomeen ja uutta työtä, uutta kasvua ja uusia vientituotteita, se tarkoittaa ihan varmasti sitä, että meidän on luonnonvarojamme käytettävä entistä enemmän ja entistä viisaammin. Viitataan esimerkiksi käytyyn keskusteluun silloin kun maankäyttödirektiiviä, LULUCF:ää, valmisteltiin tässä talossa tai uusiutuvan energian kestävyyskriteereitä aikoinaan: täällä oli valtavan suuria ristiriitoja siitä, että ei saa käyttää metsää, ei saa käyttää maata. Meidän pitää muuttaa asennetta tässä talossa, jos me haluamme saada Suomen talouden parempaan kuntoon ja ihmisille töitä. Meidän on käytettävä koko maan mahdollisuuksia hyväksi. Sellainen keskustelu, [Puhemies koputtaa] jossa rajoitetaan kaikkea, ei ole mistään kotoisin.

15.20 Hannakaisa Heikkinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Mielenkiintoista keskustelua tunti ja 20 minuuttia suomalaisesta ruuasta, suomalaisista ruuantuottajista. Näin suomalaisena ruuantuottajana, viljan- ja maidontuottajana, minun täytyy kyllä sanoa, että välillä huomaa, että tiettyjen kansanedustajien puheenvuoroissa ymmärrys itse asiasta on kaapeahko ja halu on enemmänkin politikoida. Mutta on todella tärkeää, että tuo satovahinkojen korvauksen mietintö on yksimielinen ja siellä tunnustetaan se tosiasia, että tämä valittu tapa on paras mahdollinen tässä tilanteessa. Tällä mennään näin eteenpäin.

Lausuma on tarpeellinen, mutta haluaisin tässä kuitenkin muistuttaa, että tässä ollaan puhuttu ja väitely tästä laajemmasta kontekstista mutta yksi asia ja ulottuvuus on jäänyt kokonaan käsittelemättä. Siihen emme pysty varmaankaan suuresti vaikuttamaan nopealla aikavälillä, silti kaikki toimenpiteet ilmastonmuutoksen hidastamiseksi ovat tarpeellisia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2018 vp

Mutta toinen puoli, se tuki, mitä me voimme Suomessa tehdä oman maan viljelyn kannalta ja kansainvälisesti, on se, että meillä pitää olla halu kehittää lajikkeita ja halu tukea viljelijöitä siihen, että me pystymme käyttämään sellaisia lajikkeita, jotka kestävät uudenlaisia sääolosuhteita, ja se, että meidän peltomme ovat siinä kunnossa, että ne kestävät tällaiset ääri-ilmiöt.

Vielä tuohon korvaussummaan: Vajaa 700 euroa. Sillä esimerkiksi oma perheeni syö puolitoista kuukautta hyvin, kapeammalla pussilla vähän pitempäänkin. Kyllä sillä jokin merkitys on, ja kiitos siitä hallitukselle tässä tilanteessa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.